

Den nya inskrivningsmyndigheten, m.m.

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2007/08:54 Den nya inskrivningsmyndigheten, m.m.

Propositionen innehåller de lagförslag som är nödvändiga för att huvudmannaskapet för inskrivningsverksamheten enligt jordabalken ska kunna flyttas över från Domstolsverket till Lantmäteriverket. Förslagen innebär att Lantmäteriverket ska vara inskrivningsmyndighet och att verket närmare får bestämma hur verksamheten ska vara organiserad och hur den ska ledas. Förvaltningslagens förfaranderegler blir tillämpliga vid handläggningen hos Lantmäteriverket och kompletteras med särskilda bestämmelser i vissa avseenden. Vidare innebär förslagen bl.a. att beslut i inskrivningsärenden får överklagas till allmän domstol och att prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till hovrätt. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2008.

I betänkandet behandlar utskottet också två motioner från den allmänna motionstiden år 2007 vilka gäller den av regeringen i propositionen bedömda frågan om införande av en friköpsrätt vid s.k. historiska arrenden. I denna del av propositionen lämnar regeringen inte något förslag.

Ett enhälligt utskott föreslår att riksdagen antar regeringens lagförslag och avslår motionerna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	6
Den nya inskrivningsmyndigheten	6
Historiska arrenden	7
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	10
Propositionen	10
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007	10
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	11

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Den nya inskrivningsmyndigheten

Riksdagen antar regeringens förslag till

- a. lag om ändring i jordabalken,
 - b. lag om ändring i lagen (2005:686) om ändring i jordabalken,
 - c. lag om ändring i lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken,
 - d. lag om ändring i rättegångsbalken,
 - e. lag om ändring i lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling,
 - f. lag om ändring i förköpslagen (1967:868),
 - g. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),
 - h. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
 - i. lag om ändring i lagen (1985:277) om vissa bulvanförhållanden,
 - j. lag om ändring i lagen (1989:31) om förvaltning av vissa samägda jordbruksfastigheter,
 - k. lag om ändring i lagen (1994:448) om pantbrevsregister.
- Därmed bifaller riksdagen proposition 2007/08:54.

2. Historiska arrenden

Riksdagen avslår motionerna 2007/08:C203 och 2007/08:C311.

Stockholm den 13 mars 2008

På civilutskottets vägnar

Carina Moberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Carina Moberg (s), Inger René (m), Ewa Thalén Finné (m), Johan Löfstrand (s), Andreas Norlén (m), Lennart Pettersson (c), Christina Oskarsson (s), Jan Ertsborn (fp), Hillevi Larsson (s), Christine Jönsson (m), Yvonne Andersson (kd), Anti Avsan (m), Egon Frid (v), Ameer Sachet (s), Lars Tysklind (fp), Jan Lindholm (mp) och Eva Sonidsson (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Den nya inskrivningsmyndigheten

I proposition 2005/06:5 *Lantmäteriverksamheten* gjorde den dåvarande regeringen bedömningen att huvudmannaskapet för den inskrivningsverksamhet som bedrivs enligt jordabalkens regler bör föras över från Domstolsverket till Lantmäteriverket. Riksdagen ställde sig bakom regeringens bedömning (bet. 2005/06:BoU4, rskr. 51).

Med anledning härav beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare för att överväga bl.a. hur inskrivningsverksamheten ska vara organiserad med Lantmäteriverket som huvudman, hur inskrivningsverksamheten ska ledas och vilka krav som bör ställas i fråga om behörighet att handlägga och fatta beslut i inskrivningsärenden samt att göra en översyn av handlägningsreglerna i 19–24 kap. jordabalken (dir. 2006:59). Utredningen antog namnet IM-utredningen. Utredningen har redovisat sina förslag i betänkandet *Den nya inskrivningsmyndigheten* (SOU 2007:7). I propositionen behandlar regeringen IM-utredningens förslag.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över de inom Regeringskansliet beredda lagförslagen. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och dess lagförslag i *bilaga 2*.

Ingen motion har väckts med anledning av propositionen såvitt avser den nya inskrivningsmyndigheten.

Civilutskottet har vid ett studiebesök hos Lantmäteriverket i Gävle den 18 februari 2008 informerats om verkets hittills vidtagna åtgärder i syfte att genomföra den föreslagna reformen.

Historiska arrenden

Med historiska arrenden brukar avses sådana arrenden som har innehafts av personer i en och samma släkt under flera generationer. Frågan om det ska införas en lagreglerad rätt för innehavaren av ett historiskt arrende att friköpa sitt arrendeställe har diskuterats under lång tid. Vid riksmötet 1998/99 ansåg lagutskottet att det fanns behov av en kartläggning av i vilken utsträckning frivilliga överenskommelser om friköp av historiska arrenden hade ägt rum och om det kunde anses föreligga intresse av en lagstiftning om friköp. Om kartläggningen visade att det fanns behov av lagstiftning borde, enligt utskottet, lagstiftningsfrågan förutsättningslöst utredas på nytt. Riksdagen gav som sin mening regeringen till känna vad utskottet hade anfört (bet. 1998/99:LU12, rskr. 159).

Med anledning av riksdagens tillkännagivande gavs en utredare i uppdrag att kartlägga förekomsten av historiska arrenden och vissa förhållanden vid dessa arrenden. Utredaren har redovisat sitt uppdrag i promemorian *Historiska arrenden – En kartläggning* (Ds 2003:11). Promemorian har remissbehandlats.

I propositionen behandlas frågan om det bör införas en rätt till friköp av historiska arrenden. Enligt regeringens bedömning bör någon sådan rätt inte införas, och något förslag lämnas inte.

Propositionen har inte heller i denna del föranlett några motioner. Där emot har under den allmänna motionstiden år 2007 väckts två motioner som gäller införande av en rätt till friköp. Förslagen, som behandlas i förevarande betänkande, finns i *bilaga 1*.

I ärendet har inkommit en skrivelse från Willands Arrendatorförening.

Utskottets överväganden

Den nya inskrivningsmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Regeringen föreslår att inskrivningsverksamheten enligt jordabalken ska skötas av en inskrivningsmyndighet som är gemensam för hela landet och att Lantmäteriverket ska vara inskrivningsmyndighet.

Enligt regeringens bedömning bör inskrivningsmyndigheten vara indelad i sju verksamhetsområden. I varje område bör det finnas ett inskrivningskontor. Det bör överlämnas till Lantmäteriverket att besluta om ledningen av verksamheten vid inskrivningskontoren.

Regeringen bedömer att inskrivningsärenden bör handläggas av inskrivningsjurister och av annan personal som har nödvändig kompetens. Det bör överlämnas till Lantmäteriverket att närmare bestämma vilka krav som ska ställas på personalen som ska handlägga inskrivningsärenden.

Huvuddragen i den nuvarande ordningen för handläggning av inskrivningsärenden ska enligt regeringens förslag bestå. Inskrivningsmyndigheten ska även fortsättningsvis kunna fatta beslut om bifall, avvisning, avslag, uppskov och vilandeförklaring. Också systemet med inskrivningsdagar ska behållas.

Förvaltningslagen (1986:223) ska enligt regeringsförslaget tillämpas vid handläggning av inskrivningsärenden.

Vidare föreslås att inskrivningsförfarandet även i fortsättningen ska vara skriftligt och att en ansökan om inskrivning ska avvisas omedelbart om ansökan inte har gjorts i pappersform eller det förvärv som sökanden åberopar uppenbarligen är sådant att det inte kan skrivas in i fastighetsregistrets inskrivningsdel.

Det bör enligt regeringens bedömning överlämnas till Lantmäteriverket att bestämma hur samordningen av inskrivningsärenden som berör samma fastighet och som är hänförliga till samma eller tidigare inskrivningsdagar ska ske.

Regeringen föreslår också att inskrivningsmyndigheten ska kunna hålla sammanträde i ett inskrivningsärende och lagfartssammanträde. I ett ärende där lagfartssammanträde hålls ska inskrivningsmyndigheten hos tingsrätt kunna ansöka om bevisupptagning i form av förhör med ett vittne eller en sakkunnig under ed eller att en person ska föreläggas att tillhanda-hålla en handling eller ett föremål. Sökanden i inskrivningsärendet ska betala kostnaderna för sådana åtgärder.

Vad i övrigt gäller handläggningen vid inskrivningsmyndigheten föreslår regeringen att ett beslut av inskrivningsmyndigheten att avvisa ett ombud bara ska gälla i det aktuella inskrivningsärendet. Vidare föreslås att inskrivningsmyndigheten ska kunna döma ut förelagda viten.

Inskrivningsmyndigheten ska enligt regeringsförslaget inte vara skyldig att ompröva sina beslut i större utsträckning än vad som följer av stämpelskattelagen. Inskrivningsmyndigheten ska få rätta ett beslut om det innehåller en uppenbar oriktighet till följd av myndighetens eller någon annans skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende.

Vidare innebär regeringens förslag att inskrivningsmyndighetens beslut enligt jordabalken och stämpelskattelagen ska få överklagas till tingsrätt. Rätt forum ska vara den tingsrätt inom vars domkrets fastigheten ligger. För överklagande till hovrätt ska prövningstillstånd krävas. Lagen (1996:242) om domstolsärenden ska tillämpas vid överklagande.

Propositionens förslag omfattar också att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om expeditionsavgifter hos inskrivningsmyndigheten.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2008.

Utskottet kan inte komma till någon annan slutsats än att de i propositionen framlagda lagförslagen är väl ägnade att tillgodose behovet av en effektiv och ändamålsenlig inskrivningsverksamhet. Denna slutsats har också bekräftats i samband med utskottets studiebesök hos Lantmäteriverket i Gävle den 18 februari 2008. Det har inte väckts någon mot propositionen i denna del stående motion, och utskottet tillstyrker de framlagda lagförslagen.

Historiska arrenden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsförslag om införande av en rätt till friköp vid historiska arrenden.

Motionerna

I motion C311 av Christer Adelsbo och Göran Persson i Simrishamn (båda s) liksom i motion C203 av Lars-Ivar Ericson (c) lämnas förslag om införande av en rätt till friköp vid historiska arrenden. Det senare motionsförslaget är dock begränsat till att gälla arrenden under fideikommiss.

Båda motionerna har väckts under den allmänna motionstiden år 2007.

Propositionen och utskottets ställningstagande

Regeringen anser att någon rätt till friköp vid historiska arrenden inte bör införas.

I propositionen konstaterar regeringen inledningsvis att reformerna inom arrendelagstiftningen under 1900-talet har varit inriktade på att stärka arrendatorns ställning inom ramen för det befintliga arrendeinstitutet. Några direkta ingrepp i äganderätten till den mark som brukas med arrenderätt har däremot inte gjorts.

Vid gårdsarrenden har arrendatorn ett direkt besittningsskydd. Bestämmelserna innebär att arrendatorn har en mycket omfattande rätt till förlängning av arrendeavtalet. Lagen innehåller också bestämmelser bl.a. om jordägarens byggnadsskyldighet, om arrendatorns rätt att i vissa fall få ersättning för förbättringar av arrendestället, om arrendatorns möjligheter att överlåta arrenderätten, om uppsägningstid och om hur arrendeavgiften ska bestämmas. Sedan år 1995 finns också bestämmelser om skydd för arrendatorns investeringar på arrendestället. Enligt lagen (1985:658) om arrendatorers rätt att förvärva arrendestället får jordägaren – om arrendatorn har anmält intresse för att köpa arrendestället – i regel inte överlåta arrendestället utan att först ha erbjudit arrendatorn att förvärva det. Regeringen konstaterar sammanfattningsvis att arrendatorn har fått en stark ställning i arrendeförhållandet.

Den kartläggning som gjorts i promemorian *Historiska arrenden* (Ds 2003:11) har visat att antalet historiska arrenden har minskat kraftigt sedan 1980-talet och att en del av minskningen beror på att arrendatorerna har fått friköpa sina arrendeställen. År 2003 uppskattades antalet historiska arrenden till ca 750. Kartläggningen har vidare visat att innehavare av historiska arrenden har samma avtalsvillkor som innehavare av liknande slag av arrenden. De har alltså inte en sämre ställning än andra arrendatorer. Regeringen anser mot denna bakgrund att behovet av att införa en friköpsrätt framstår som rätt begränsat och att till detta kommer att intresset för en friköpsrätt bland arrendatorsorganisationerna är blandat.

I propositionen redovisar och bedömer regeringen skäl som ofta åberopas till stöd för en friköpsrätt.

Regeringen tar vidare upp frågan om hur en friköpsrätt förhåller sig till regeringsformens bestämmelser om egendomsskydd och uppmärksammar i detta sammanhang att för att ett förslag om friköpsrätt ska kunna läggas till grund för lagstiftning krävs att förslaget också är förenligt med den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (2 kap. 23 § regeringsformen).

Enligt 2 kap. 18 § regeringsformen gäller att varje medborgares egendom är tryggad bl.a. genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna eller till någon enskild genom expropriation eller annat sådant förfogande utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. I samband med att frågan om en friköpsrätt behandlades år 1995 konstaterade den dåvarande regeringen att när man tar ställning till frågan om huruvida en friköpsrätt kan anses vara i det allmännas intresse måste man väga in sådana faktorer som graden av intrång som åtgärden innebär och betydelsen i stort av att den genomförs. Regeringen konstaterade vid

detta tillfälle att mot en lagstiftning om friköpsrätt talade att det endast var ett begränsat antal personer som kunde ha intresse av åtgärden. Det framhölls att åtgärdens betydelse ur ett större socialt eller samhällsekonomiskt perspektiv måste beaktas liksom betydelsen av det lagreglerade skydd för jordbruksarrendatorers investeringar som samtidigt föreslogs. Regeringens slutsats var att det i fråga om friköp inte kunde anses föreligga ett sådant angeläget allmänt intresse att en lagstiftning om detta skulle vara förenlig med 2 kap. 18 § regeringsformen (prop. 1994/95:155).

I den förevarande propositionen anför regeringen att den kartläggning som nu har gjorts har visat att antalet historiska arrenden har minskat kraftigt och kan antas komma att fortsätta att minska. Kartläggningen har inte visat på några nya omständigheter som skulle tala för att en friköpsrätt är förenlig med 2 kap. 18 § regeringsformen. Den bedömning som gjordes år 1995 av grundlagsenligheten av en friköpsrätt kvarstår därför enligt regeringens mening. Sammanfattningsvis anser regeringen att någon rätt till friköp vid historiska arrenden inte bör införas.

Med hänvisning till de skäl regeringen anfört anser utskottet att det i fråga om friköp av historiska arrenden inte kan anses föreligga ett sådant angeläget allmänt intresse att en lagstiftning om detta skulle vara förenlig med regeringsformens egendomsskydd. Utskottet avstyrker därför motionerna C203 och C311.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2007/08:54 Den nya inskrivningsmyndigheten, m.m.:

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i jordabalken,
2. lag om ändring i lagen (2005:686) om ändring i jordabalken,
3. lag om ändring i lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken,
4. lag om ändring i rättegångsbalken,
5. lag om ändring i lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling,
6. lag om ändring i förköpslagen (1967:868),
7. lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988),
8. lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter,
9. lag om ändring i lagen (1985:277) om vissa bulvanförhållanden,
10. lag om ändring i lagen (1989:31) om förvaltning av vissa samägda jordbruksfastigheter,
11. lag om ändring i lagen (1994:448) om pantbrevsregister.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2007

2007/08:C203 av Lars-Ivar Ericson (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om friköpsrätt för gårdar under fideikommiss.

2007/08:C311 av Christer Adelsbo och Göran Persson i Simrishamn (båda s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om friköp av historiska arrenden.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs i fråga om jordabalken¹

dels att 19 kap. 4, 5 och 33 §§ ska upphöra att gälla,

dels att 2 kap. 4 §, 19 kap. 1, 3, 7, 12, 16, 22, 26, 32, 34 och 37 §§, 20 kap. 10 och 12 §§ samt 22 kap. 2 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sju nya paragrafer, 19 kap. 26 a–26 d §§ samt 20 kap. 10 a, 10 b och 12 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

4 §²

Föremål som nyttjanderättshavare eller *eljest* annan än fastighetsägaren tillfört fastigheten hör *ej* till denna, om *icke* föremålet och fastigheten kommit i samme ägares hand. Detsamma gäller i fråga om föremål som enligt 3 § kan hör till fastigheten och tillförts denna av fastighetsägaren utan att han ägde föremålet. Har fastighetsägaren tillfört fastigheten föremål som enligt 3 § kan hör till fastigheten och som han förvärvat under villkor att överlåtaren har rätt att *återtaga* föremålet om förvärvaren åsidosätter vad som åligger honom enligt överlåtelseavtalet, hör föremålet *icke* till fastigheten så länge villkoret gäller.

Omfattas föremål, som tillförts fastigheten av annan än fastighetsägaren, av företagsinteckning och har föremålet och fastigheten kom-

Föremål som nyttjanderättshavare eller annan än fastighetsägaren tillfört fastigheten hör *inte* till denna, om *inte* föremålet och fastigheten kommit i samme ägares hand. Detsamma gäller i fråga om föremål som enligt 3 § kan hör till fastigheten och tillförts denna av fastighetsägaren utan att han *eller hon* ägde föremålet. Har fastighetsägaren tillfört fastigheten föremål som enligt 3 § kan hör till fastigheten och som han *eller hon* förvärvat under villkor att överlåtaren har rätt att *återta* föremålet om förvärvaren åsidosätter vad som åligger honom *eller henne* enligt överlåtelseavtalet, hör föremålet *inte* till fastigheten så länge villkoret gäller.

Omfattas föremål, som tillförts fastigheten av annan än fastighetsägaren, av företagsinteckning och har föremålet och fastigheten kom-

¹ Balken omtryckt 1971:1209.

Senaste lydelse av

19 kap. 4 § 2000:226

19 kap. 5 § 2000:226

19 kap. 33 § 2000:226.

² Senaste lydelse 2003:530.

mit i samme ägares hand genom att föremålets ägare förvärvat fastigheten, hör föremålet *likväl icke* till fastigheten, om *icke* sex månader förflutit från det han sökt lagfart på sitt fång. Har inteckningsborgenären före utgången av angivna tid väckt talan om betalning och anmält detta till *inskrivningsmyndigheten för det område där fastigheten ligger*, hör föremålet *ej* till fastigheten, om *icke* två månader förflutit från det talan avgjorts genom dom eller beslut som vunnit laga kraft.

I lagen (1992:1461) om verkan av vissa förbehåll vid överlåtelse av fastighet som tillhör staten, m.m. finns särskilda bestämmelser om att föremål som tillhör staten upphör att höra till fastigheten.

mit i samme ägares hand genom att föremålets ägare förvärvat fastigheten, hör föremålet *ändå inte* till fastigheten, om *inte* sex månader förflutit från det han *eller hon* sökt lagfart på sitt fång. Har inteckningsborgenären före utgången av angivna tid väckt talan om betalning och anmält detta till *den inskrivningsmyndighet som avses i 19 kap. 3 §*, hör föremålet *inte* till fastigheten, om *inte* två månader förflutit från det talan avgjorts genom dom eller beslut som vunnit laga kraft.

19 kap.

1 §³

Inskrivning enligt denna balk skall göras i fastighetsregistrets inskrivningsdel. *Bestämmelser om fastighetsregistret finns i lagen (2000:224) om fastighetsregister.*

Inskrivning enligt denna balk ska göras i fastighetsregistrets inskrivningsdel. *Regeringen får meddela föreskrifter om expeditationsavgifter för bevis eller andra handlingar som utvisar inskrivningsåtgärd.*

Bestämmelser om fastighetsregistret finns i lagen (2000:224) om fastighetsregister.

3 §⁴

Inskrivningsärenden skall handläggas av *inskrivningsmyndigheter*, om inte regeringen med stöd av 27 § har bestämt något annat. *Regeringen bestämmer inskrivningsmyndigheternas verksamhetsområden.*

Inskrivningsärenden ska handläggas av *en för landet gemensam inskrivningsmyndighet*, om inte regeringen med stöd av 27 § har bestämt något annat. *Lantmäteriverket ska vara inskrivningsmyndighet. Verksamheten ska bedrivas vid inskrivningskontor. Regeringen meddelar föreskrifter om myndighetens inskrivningskontor och deras verksamhetsområden.*

³ Senaste lydelse 2000:226.

⁴ Senaste lydelse 2000:226.

7 §⁵

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *hovrätten eller Högsta domstolen* skall tas upp till ny handläggning hos inskrivningsmyndigheten, *skall* ärendet tas upp på den inskrivningsdag då beslutet *inkommer* till myndigheten.

Om ett inskrivningsärende enligt beslut av *domstol* ska tas upp till ny handläggning hos inskrivningsmyndigheten, *ska* ärendet tas upp på den inskrivningsdag då beslutet *kommer in* till myndigheten.

12 §⁶

En ansökan *skall* omedelbart avvisas, om

1. den inte har gjorts hos rätt *inskrivningsmyndighet*,

2. den inte har gjorts på det sätt som anges i 10 § första stycket, eller

3. det förvärv som sökanden åberopar uppenbarligen är sådant att det inte kan skrivas in i fastighetsregistrets inskrivningsdel.

En ansökan *ska* omedelbart avvisas, om

1. den inte har gjorts på det sätt som anges i 10 § första stycket, eller

2. det förvärv som sökanden åberopar uppenbarligen är sådant att det inte kan skrivas in i fastighetsregistrets inskrivningsdel.

16 §⁷

Om det på grund av någon särskild omständighet finns anledning att anta att det förvärv som sökanden åberopar är ogiltigt eller inte kan göras gällande eller att den sökta åtgärden på annat sätt skulle kränka någon annans rätt, *skall* inskrivningsmyndigheten ge den vars rätt berörs tillfälle att yttra sig skriftligen. I samband med detta får även sökanden eller annan ges tillfälle att yttra sig skriftligen.

Om det behövs, *skall* inskrivningsmyndigheten hålla ett sammanträde. *Beträffande kallelse till och utevaro från ett sådant sammanträde gäller för sökanden 14 § andra stycket i detta kapitel och för någon annan än sökanden 18 och 20 §§ lagen (1996:242) om domstolsärenden. Sammanträdet*

Om det på grund av någon särskild omständighet finns anledning att anta att det förvärv som sökanden åberopar är ogiltigt eller inte kan göras gällande eller att den sökta åtgärden på annat sätt skulle kränka någon annans rätt, *ska* inskrivningsmyndigheten ge den vars rätt berörs tillfälle att yttra sig skriftligen. I samband med detta får även sökanden eller *någon* annan ges tillfälle att yttra sig skriftligen.

Om det behövs, *ska* inskrivningsmyndigheten hålla ett sammanträde. *Inskrivningsmyndigheten får förelägga sökanden eller någon annan som ska yttra sig att inställa sig personligen eller genom ombud. Föreläggandet får förenas med vite. Om sökanden inte följer föreläggandet, får ansö-*

⁵ Senaste lydelse 2000:226.

⁶ Senaste lydelse 2000:226.

⁷ Senaste lydelse 2000:226.

får hållas på telefon, om det är lämpligt. Underlåtenhet att delta i ett telefonsammanträde får dock inte leda till någon påföljd. Protokoll skall föras över vad som framkommer vid sammanträdet.

Om inskrivningsmyndigheten finner att det råder tvist om sökandens rätt, får myndigheten förelägga sökanden att inom viss tid väcka talan vid domstol. Följer sökanden inte föreläggandet, får inskrivningsmyndigheten avvisa ansökan. En upplysning om detta skall tas in i föreläggandet.

kan avvisas. Om någon annan än sökanden inte följer föreläggandet, får ärendet ändå avgöras. Föreläggandet ska innehålla en upplysning om följden av att föreläggandet inte följs. Protokoll ska föras över vad som kommer fram vid sammanträdet.

Om inskrivningsmyndigheten finner att det råder tvist om sökandens rätt, får myndigheten förelägga sökanden att inom viss tid väcka talan vid domstol. Följer sökanden inte föreläggandet, får inskrivningsmyndigheten avvisa ansökan. En upplysning om detta ska tas in i föreläggandet.

22 §⁸

Om fastighetsregistrets inskrivningsdel innehåller någon uppenbar oriktighet som beror på inskrivningsmyndighetens eller någon annans skrivfel, på något liknande förbiseende eller på ett tekniskt fel, skall inskrivningsmyndigheten rätta uppgiften.

Om åtgärden kan bli till skada för en ägare eller en innehavare av en panträtt eller en innehavare av en rättighet för vilken inskrivning är beviljad eller sökt, skall det inbördes företrädet mellan de berörda förvärven bestämmas efter vad som är skäligt.

Om fastighetsregistrets inskrivningsdel innehåller någon uppenbar oriktighet som beror på inskrivningsmyndighetens eller någon annans skrivfel, på något liknande förbiseende eller på ett tekniskt fel, ska inskrivningsmyndigheten rätta uppgiften.

Om åtgärden kan bli till skada för en ägare eller en innehavare av en panträtt eller en innehavare av en rättighet för vilken inskrivning är beviljad eller sökt, ska det inbördes företrädet mellan de berörda förvärven bestämmas efter vad som är skäligt.

I fall som avses i första stycket ska 26 § förvaltningslagen (1986:223) inte tillämpas.

26 §⁹

Om inte annat följer av denna balk, skall följande bestämmelser i lagen (1996:242) om domstolsärenden tillämpas vid inskrivningsmyndighetens handläggning:

12 § om utredning av ärendet,

13 § första stycket om skriftligt

Sökanden eller någon annan som yttrar sig får anlita ombud eller biträde. I fråga om fullmakt för ombud ska bestämmelserna i 12 kap. 8–19 §§ rättegångsbalken tillämpas. En skriftlig fullmakt behöver dock inte visas upp annat än

⁸ Senaste lydelse 2000:226.

⁹ Senaste lydelse 2000:226. Ändringen innebär bl.a. att andra stycket upphävs.

förfarande,

16 § om skriftväxling,

*21 § första stycket om offentlig-
het och ordning vid sammanträde,*

*22 § om parts rätt att få del av
uppgifter,*

23–25 §§ om bevisning,

27 § om beslut,

43 § om straff och vite,

*44 § första och tredje styckena
om inkommande handlingar,*

45 § om hinder mot inställelse,

46 § om delgivning,

47 § om ombud och biträde samt

*48 § om tolk och översättning av
handlingar.*

*Vad som sägs i de i första
stycket angivna paragraferna om
domstolen skall i stället avse in-
skrivningsmyndigheten.*

*om inskrivningsmyndigheten anser
att det behövs.*

26 a §

*Den som har kallats till sam-
manträde men inte kan inställa sig
ska omedelbart anmäla det till
inskrivningsmyndigheten.*

*I fråga om laga förfall ska be-
stämmelserna i 32 kap. 6–8 §§
rättegångsbalken tillämpas.*

26 b §

*Vid behandlingen av inskriv-
ningsärenden hos inskrivnings-
myndigheten ska bestämmelsen i
10 § andra stycket förvaltningsla-
gen (1986:223) om inkommande
handlingar inte tillämpas.*

*Om inskrivningsmyndigheten
har begärt men inte fått en sådan
bekräftelse som avses i 10 § tredje
stycket förvaltningslagen på ett
meddelande som inte är under-
skrivet, får myndigheten bortse
från meddelandet.*

26 c §

*Frågor om utdömande av vite,
som har förelagts med stöd av
bestämmelserna i 19–21 kap., prö-
vas av inskrivningsmyndigheten.*

26 d §

Vid behandlingen av inskrivningsärenden hos inskrivningsmyndigheten ska bestämmelserna i 27 och 28 §§ förvaltningslagen (1986:223) om omprövning inte tillämpas.

Av 37 a och 37 b §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter framgår att inskrivningsmyndigheten ska ompröva beslut om stämpelskatt i vissa fall.

32 §¹⁰

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten i ett inskrivningsärende får överklagas till hovrätten av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot.

Ett beslut av inskrivningsmyndigheten i ett inskrivningsärende får överklagas av den som beslutet rör, om det har gått honom eller henne emot. Ett beslut om rättelse enligt 22 § får överklagas även av den myndighet som avses i 18 kap. 5 § första stycket.

Beslutet överklagas till den tingsrätt inom vars domkrets fastigheten ligger.

Ett beslut om rättelse får överklagas även av den myndighet som avses i 18 kap. 5 § första stycket.

Vid överklagande tillämpas, om inte annat följer av denna balk, bestämmelserna i 7 §, 8 § första stycket, 9 och 10 §§ samt 38 § fjärde stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Vid överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden, om inte annat följer av denna balk. Ett beslut om att förklara en ansökan vilande får alltid överklagas särskilt.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Bestämmelser om överklagande av beslut om stämpelskatt finns i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter.

34 §¹¹

Den som vill överklaga ett beslut av en inskrivningsmyndighet skall göra detta skriftligen. Skrivelsen skall ges in till inskriv-

Den som vill överklaga ett beslut av inskrivningsmyndigheten ska göra detta skriftligen. Skrivelsen ska ges in till inskrivnings-

¹⁰ Senaste lydelse 2000:226.

¹¹ Senaste lydelse 2000:226.

ningsmyndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut eller ett beslut om att förklara en ansökan vilande, *skall* skrivelsen ha kommit in till inskrivningsmyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

I fråga om andra beslut som kan överklagas gäller bestämmelserna om klagotid i 38 § första och andra styckena lagen (1996:242) om domstolsärenden.

myndigheten.

Om överklagandet avser ett slutligt beslut eller ett beslut om att förklara en ansökan vilande, *ska* skrivelsen ha kommit in till inskrivningsmyndigheten inom tre veckor från den dag en underrättelse eller ett bevis om beslutet hölls tillgängligt för sökanden. Skrivelsen får dock alltid ges in inom fyra veckor från den inskrivningsdag då beslutet meddelades.

37 §¹²

Rätt till ersättning av staten har den som lider skada på grund av ett tekniskt fel i fastighetsregistrets inskrivningsdel eller i en anordning som är ansluten till registrets inskrivningsdel hos Lantmäteriverket, *en inskrivningsmyndighet*, en lantmäterimyndighet eller en myndighet som avses i 4 kap. 34 a § fastighetsbildningslagen (1970:988).

Ersättningen *skall* efter skälighet sättas ned eller helt falla bort om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

Rätt till ersättning av staten har den som lider skada på grund av ett tekniskt fel i fastighetsregistrets inskrivningsdel eller i en anordning som är ansluten till registrets inskrivningsdel hos Lantmäteriverket, *en lantmäterimyndighet* eller en myndighet som avses i 4 kap. 34 a § fastighetsbildningslagen (1970:988).

Ersättningen *ska* efter skälighet sättas ned eller helt falla bort om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

20 kap.

10 §¹³

Kan den som påstår sig ha förvärvat fast egendom *ej förete* sin fångeshandling eller är hans fångeshandling bristfällig, *skall* inskrivningsmyndigheten på hans begäran *utsätta* sammanträde för

Kan den som påstår sig ha förvärvat fast egendom *inte ge in* sin fångeshandling eller är hans *eller hennes* fångeshandling bristfällig, *ska* inskrivningsmyndigheten på hans *eller hennes* begäran *sätta ut*

¹² Senaste lydelse 2000:226.

¹³ Senaste lydelse 1975:1085.

utredning *angående* äganderätten till fastigheten (lagfartssammanträde). *Sådant* sammanträde *skall* även *utsättas*, om det *begäres* av den som enligt 4 § får söka lagfart på föregående ägares förvärv och dennes fängeshandling *ej* kan *företes* eller är bristfällig.

Ansökan om lagfartssammanträde *skall göras skriftligen* och innehålla redogörelse för vad sökanden vet om förvärvet och om anledningen till att fängeshandlingen *icke* kan *företes* eller att den är bristfällig. I sist angivna fall *skall* fängeshandlingen *inges*. Sökanden *skall* vidare *inge* intyg om vad som *fastighetslängden* utvisar *angående* äganderätten under de tio åren närmast före *ansökningen* och den skriftliga utredning i övrigt som kan finnas tillgänglig.

ett sammanträde för utredning av äganderätten till fastigheten (lagfartssammanträde). *Ett sådant* sammanträde *ska* även *sättas ut*, om det *begärs* av den som enligt 4 § får söka lagfart på föregående ägares förvärv och dennes fängeshandling *inte* kan *ges in* eller är bristfällig.

En ansökan om lagfartssammanträde *ska vara skriftlig* och innehålla *en* redogörelse för vad sökanden vet om förvärvet och om anledningen till att fängeshandlingen *inte* kan *ges in* eller att den är bristfällig. I sist angivna fall *ska* fängeshandlingen *ges in*. Sökanden *ska* vidare *ge in* intyg om vad *Skatteverkets beslut om fastighetstaxering* utvisar om äganderätten under de tio åren närmast före *ansökan* och den skriftliga utredning i övrigt som kan finnas tillgänglig. I 10 a § finns bestämmelser om särskilda åtgärder för att inhämta utredning.

10 a §

Om det är befogat med hänsyn till utredningen, får inskrivningsmyndigheten ansöka hos tingsrätten om att ett vittne eller en sakkunnig ska höras under ed eller att den som innehar en skriftlig handling eller ett föremål ska föreläggas att tillhandahålla handlingen eller föremålet. Ansökan ska göras hos den tingsrätt inom vars domkrets fastigheten ligger.

Om det finns lagliga förutsättningar för åtgärden, ska tingsrätten bifalla ansökan. I fråga om sådan åtgärd som avses i första stycket gäller bestämmelserna i 35 kap. 11 §, 36 kap. 1–11, 13–18 och 20–23 §§, 38 kap. 1–5, 8 och 9 §§, 39 kap. 5 § samt 40 kap. 19 § rättegångsbalken. Tingsrätten ska dock inte pröva vilken betydelse förhöret, handlingen eller föremålet kan antas ha som bevis.

Företrädare för inskrivningsmyndigheten, sökanden och annan som ärendet kan antas angå ska kallas till förhör med ett vittne eller en sakkunnig och ges tillfälle att ställa frågor. Om sökanden eller någon annan enskild person som har kallats uteblir från förhöret, får förhöret ändå genomföras.

10 b §

Ett vittne eller en sakkunnig som hörs under ed efter en ansökan enligt 10 a § har rätt till skälig ersättning av allmänna medel för nödvändiga kostnader för resa, uppehälle och tidsspillan enligt föreskrifter som regeringen meddelar. Ersättningen fastställs av tingsrätten.

Den som föreläggs att tillhandahålla en skriftlig handling eller ett föremål har, om han eller hon inte är part, rätt till skälig ersättning av allmänna medel för kostnader. Ersättningen fastställs av inskrivningsmyndigheten.

Bestämmelser om sökandens skyldighet att ersätta staten för sådana kostnader som avses i första och andra styckena finns i 12 a §.

12 §¹⁴

Vid lagfartssammanträde *skall* genom förhör med sökanden eller på annat lämpligt sätt *inhämtas upplysningar om förvärvet och såvitt möjligt även utredas vem eller vilka som under de tio åren närmast före ansökan innehaft fastigheten med äganderättsanspråk. Protokoll skall föras rörande vad som förekommit vid sammanträdet och i övrigt framkommit i ärendet.*

Sedan protokollet uppsatts, *skall* ansökan om lagfart på egendomen,

Vid lagfartssammanträde *ska upplysningar om förvärvet inhämtas* genom förhör med sökanden eller på annat lämpligt sätt. *Om det är möjligt ska det även utredas vem eller vilka som under de tio åren närmast före ansökan innehaft fastigheten med äganderättsanspråk. Protokoll ska föras över vad som förekommit vid sammanträdet och i övrigt kommit fram i ärendet.*

Sedan protokollet uppsatts, *ska* ansökan om lagfart på egendomen,

¹⁴ Senaste lydelse 1992:448.

under åberopande av protokollet såsom fängeshandling, anses gjord på den inskrivningsdag som infaller närmast därefter.

Kostnaden för lagfartssammanträde betalas av sökanden. Kostnad för kungörelse och syn betalas dock av staten.

under åberopande av protokollet såsom fängeshandling, anses gjord på den inskrivningsdag som infaller närmast därefter.

12 a §

Sökanden ska ersätta staten för kostnader för lagfartssammanträde och kostnader som avses i 10 b §. Sökanden ska dock inte ersätta kostnader för kungörelse eller andra kostnader för syn än sådana som avses i 10 b § andra stycket.

Om sökanden har förpliktats av inskrivningsmyndigheten att ersätta sådana kostnader som avses i första stycket första meningen och dessa kostnader inte har betalats inom den tid som inskrivningsmyndigheten har bestämt, ska inskrivningsmyndigheten begära indrivning. Regeringen får meddela föreskrifter om att indrivning inte behöver begäras för ett ringa belopp. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. Vid indrivning får verkställighet enligt utsökningssbalken ske.

22 kap.

2 §¹⁵

En ansökan om inteckning *skall* göras av fastighetsägaren. Den *skall* innehålla uppgift om dels det belopp på vilket inteckningen *skall* lyda, dels den eller de fastigheter som avses.

Inteckningens belopp *skall* anges i svenska kronor eller i sådan utländsk valuta för vilken det

En ansökan om inteckning *ska* göras av fastighetsägaren. Den *ska* innehålla uppgift om dels det belopp på vilket inteckningen *ska* lyda, dels den eller de fastigheter som avses.

Inteckningens belopp *ska* anges i svenska kronor eller i sådan utländsk valuta för vilken det lö-

¹⁵ Senaste lydelse 2004:449.

löpande finns tillgång till en tillförlitlig kurs för växling mellan den aktuella valutan och svenska kronor.

Ansökan får *ej* avse del av fastighet. Den får avse flera fastigheter gemensamt endast om dessa är *i samme ägares hand och belägna* inom samma *inskrivningsmyndighets område*. Angår ansökan fastighet som svarar för beviljad eller sökt inteckning, måste *ansökningen* avse samma fasta egendom som inteckningen och får *icke därjämte* avse fastighet som *ej* svarar för inteckningen.

pande finns tillgång till en tillförlitlig kurs för växling mellan den aktuella valutan och svenska kronor.

Ansökan får *inte* avse del av fastighet. Den får avse flera fastigheter gemensamt endast om dessa *ägs av samma person och ligger inom samma inskrivningskontors verksamhetsområde*. En ansökan som avser en fastighet som svarar för beviljad eller sökt inteckning måste avse samma fasta egendom som inteckningen och får *inte också* avse en fastighet som *inte* svarar för inteckningen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.
 2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet ska äldre föreskrifter tillämpas.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:686) om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs att lagen (2005:686) om ändring i jordabalken ska utgå.

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1970:995) om införande av nya jordabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §²

I fråga om järnväg, på vilken förordningen (1880:36), innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, inteckning och utmätning av järnväg, så ock i fråga om förvaltning av järnväg under konkurs är tillämplig vid nya balkens ikraftträdande, äger 1, 2, 4–7, 9, 11, 12 och 14 §§ nyssnämnda förordning fortfarande tillämpning. Fråga om tillstånd som avses i 2 och 7 §§ angivna förordning prövas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer.

Inskrivningsärende angående järnväg som avses i första stycket handlägges av den inskrivningsmyndighet som regeringen bestämmer.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

¹ Lagen omtryckt 1971:1210.

² Senaste lydelse 1979:564. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

4 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § rättegångsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §¹

Hovrätt *tillkommer att* som första domstol *uppta* mål om ansvar eller enskilt anspråk på grund av brott som i utövningen av tjänsten eller uppdraget har begåtts av domare i allmän underrätt *eller av inskrivningsdomare eller annan som vid inskrivningsmyndighet har förordnats att handlägga inskrivningsärende.*

Hovrätt är i övrigt första domstol i mål, beträffande vilka *så* föreskrives i lag.

Hovrätt *ska* som första domstol *ta upp* mål om ansvar eller enskilt anspråk på grund av brott som i utövningen av tjänsten eller uppdraget har begåtts av domare i allmän underrätt.

Hovrätt är i övrigt första domstol i mål, beträffande vilka *detta* föreskrivs i lag.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

¹ Senaste lydelse 1987:681.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling

Härigenom föreskrivs att 2 och 13 §§ lagen (1927:85) om dödande av förkommen handling¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ansökan om dödande av handling skall, skriftligen avfattad, ges in till rätten i den ort, där förplikelsen skall fullgöras, eller, om sådan ort ej är nämnd i handlingen, till den rätt, där den förpliktade är skyldig att svara i tvistemål, som angår gäld i allmänhet. Då fråga är om pantbrev på grund av inteckning i fastighet eller tomträtt, görs ansökningen hos den rätt där den inskrivningsmyndighet finns inom vars verksamhetsområde fastigheten är belägen.

I fråga om pantbrev på grund av inteckning i skepp eller skeppsbygge görs ansökningen hos rätten i skeppets hemort eller i den ort där bygget utförs. I fråga om företagsinteckningsbrev görs ansökningen hos rätten i den ort där inskrivningsmyndigheten är. Ansökan om dödande av intecknad fordringshandling görs hos rätten i den ort där inskrivningsmyndigheten är.

Ansökan om dödande av konossement skall ingivas till rätten i godsets bestämmelseort.

Är enligt vad nu är sagt flera domstolar behöriga, får ansök-

Föreslagen lydelse

2 §²

En ansökan om dödande av handling ska vara skriftlig. Den ska ges in till tingsrätten i den ort, där förplikelsen ska fullgöras, eller, om en sådan ort inte är nämnd i handlingen, till den tingsrätt, där den förpliktade är skyldig att svara i tvistemål, som angår betalningsskyldighet i allmänhet. Om det är fråga om ett pantbrev i en fastighet eller en tomträtt, ska ansökan göras hos tingsrätten i den ort där det inskrivningskontor som handlägger inskrivningsärenden avseende fastigheten ligger.

I fråga om pantbrev på grund av inteckning i skepp eller skeppsbygge ska ansökan göras hos tingsrätten i skeppets hemort eller i den ort där bygget utförs. I fråga om företagsinteckningsbrev ska ansökan göras hos tingsrätten i den ort där inskrivningsmyndigheten ligger. En ansökan om dödande av intecknad fordringshandling ska göras hos tingsrätten i den ort där inskrivningsmyndigheten ligger, eller, såvitt gäller inteckning i järnväg, tingsrätten i den ort där det inskrivningskontor som handlägger inskrivningsärenden avseende järnvägen ligger.

En ansökan om dödande av ett konossement ska ges in till tingsrätten i godsets bestämmelseort.

Om flera domstolar är behöriga, får ansökan göras vid vilken som

¹ Lagen omtryckt 1981:770.

² Senaste lydelse 2003:533.

ningen göras vid vilken som helst av dem. helst av dem.

13 §³

Är det inte känt var ett pantbrev eller någon annan in-tecknings-handling finns och har tio år förflutit från det att handlingen uppvisades för anteckning om innehav eller i övrigt företeddes i ett in-teckningsärende, kan den in-tecknade egendomens ägare ansöka att in-teckningen dödas trots att handlingen inte kan företes. *Ansökan* som avser ett pantbrev *på grund av in-teckning* i fastighet eller tomträtt *skall* göras hos *den rätt där den in-skrivningsmyndighet finns inom vars verksamhetsområde fastigheten är belägen*. Ifråga om pantbrev på grund av in-teckning i skepp eller skeppsbygge *skall* ansökan göras hos *rätten* i skeppets hemort eller i den ort där skeppsbygget utförs. *Ansökan* som avser någon annan in-tecknings-handling *skall* göras hos *rätten* i den ort där vederbörande in-skrivningsmyndighet finns. Kan det antas att ett pantbrev eller företagsin-teckningsbrev har tillkommit på sådant sätt eller har kommit ur ägarens hand under sådana omständigheter som utesluter giltig pantsättning, får ansökan om dödande av in-teckningen göras även om den nyss angivna tiden *ej* har förflutit.

Den som senast har antecknats som innehavare av handlingen *skall*, om det kan ske, delges ansökningen i enlighet med vad som föreskrivs om delgivning av stämning i tvistemål. *Rätten skall* där-

Är det inte känt var ett pantbrev eller någon annan in-tecknings-handling finns och har tio år förflutit från det att handlingen uppvisades för anteckning om innehav eller i övrigt företeddes i ett in-teckningsärende, kan den in-tecknade egendomens ägare ansöka *om* att in-teckningen *ska* dödas trots att handlingen inte kan företes. *En ansökan* som avser ett pantbrev i *en* fastighet eller *en* tomträtt *ska* göras hos *tingsrätten* i *den ort där det in-skrivningskontor som handlägger in-skrivningsärenden avseende fastigheten ligger*. Ifråga om pantbrev på grund av in-teckning i skepp eller skeppsbygge *ska* ansökan göras hos *tingsrätten* i skeppets hemort eller i den ort där skeppsbygget utförs. *En ansökan* som avser någon annan in-tecknings-handling *ska* göras hos *tingsrätten* i den ort där vederbörande in-skrivningsmyndighet finns, *eller, såvitt gäller in-teckning i järnväg, tingsrätten* i den ort där *det in-skrivningskontor som handlägger in-skrivningsärenden avseende järnvägen ligger*. Kan det antas att ett pantbrev eller företagsin-teckningsbrev har tillkommit på sådant sätt eller har kommit ur ägarens hand under sådana omständigheter som utesluter giltig pantsättning, får ansökan om dödande av in-teckningen göras även om den nyss angivna tiden *inte* har förflutit.

Den som senast har antecknats som innehavare av handlingen *ska*, om det kan ske, delges ansökningen i enlighet med vad som föreskrivs om delgivning av stämning i tvistemål. *Tingsrätten ska* däref-

³ Senaste lydelse 2003:533.

efter utfärda en offentlig stämning, som *skall* kungöras på det sätt som anges i 6 §. Stämningen *skall* innehålla en beskrivning av handlingen. I stämningen *skall* vidare den som kan inneha handlingen eller vet att den finns i behåll eller som i övrigt kan lämna upplysningar i ärendet uppmanas att anmäla detta till *rätten* senast en viss angiven dag. Denna dag *skall* bestämmas så att minst sex månader kommer att förflyta från dagen för kungörandet. Sökanden *skall* underrättas om innehållet i stämningen.

Sedan tiden för anmälan enligt andra stycket har gått ut, *skall rätten* avgöra ärendet. Finner *rätten* därvid att någon omständighet inte har förekommit som utgör skäligen anledning att låta inteckningen fortfarande gälla, *skall rätten* förordna att inteckningen får dödas utan *handlingens förete*nde efter ansökan om detta hos vederbörande inskrivningsmyndighet.

Rätten skall underrätta inskrivningsmyndigheten om en ansökan som har gjorts enligt första stycket och om *rättens* slutliga beslut i ärendet. Inskrivningsmyndigheten *skall* anteckna detta i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel. Har *ansökningen* avslagits, *skall* anteckning om detta dock inte göras förrän beslutet har vunnit laga kraft.

ter utfärda en offentlig stämning, som *ska* kungöras på det sätt som anges i 6 §. Stämningen *ska* innehålla en beskrivning av handlingen. I stämningen *ska* vidare den som kan inneha handlingen eller vet att den finns i behåll eller som i övrigt kan lämna upplysningar i ärendet uppmanas att anmäla detta till *tingsrätten* senast en viss angiven dag. Denna dag *ska* bestämmas så att minst sex månader kommer att förflyta från dagen för kungörandet. Sökanden *ska* underrättas om innehållet i stämningen.

Sedan tiden för anmälan enligt andra stycket har gått ut, *ska tingsrätten* avgöra ärendet. Finner *tingsrätten* därvid att någon omständighet inte har förekommit som utgör skäligen anledning att låta inteckningen fortfarande gälla, *ska tingsrätten* förordna att inteckningen får dödas utan *att handlingen företes* efter ansökan om detta hos vederbörande inskrivningsmyndighet.

Tingsrätten ska underrätta inskrivningsmyndigheten om en ansökan som har gjorts enligt första stycket och om *tingsrättens* slutliga beslut i ärendet. Inskrivningsmyndigheten *ska* anteckna detta i inskrivningsboken, inskrivningsregistret eller fastighetsregistrets inskrivningsdel. Har *ansökan* avslagits, *ska* anteckning om detta dock inte göras förrän beslutet har vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

6 Förslag till lag om ändring i förköpslagen (1967:868)

Härigenom föreskrivs att 15 § förköpslagen (1967:868)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 §²

Har underrättelse enligt 7 § första stycket av kommunen avlämnats i rekommenderat brev på postanstalt inom landet för befordran till mottagarens vanliga adress, anses kommunen ha fullgjort vad som ankommer på kommunen.

Ligger egendomen inom skilda inskrivningsmyndigheters områden anses anmälan enligt 7 eller 9 § gjord först när anmälan skett till samtliga inskrivningsmyndigheter.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

¹ Lagen omtryckt 1974:185.

² Senaste lydelse 1979:895. Ändringen innebär att andra stycket upphävs.

7 Förslag till lag om ändring i fastighetsbildningslagen (1970:988)

Härigenom föreskrivs i fråga om fastighetsbildningslagen (1970:988)¹ dels att 12 kap. 12 § ska upphöra att gälla, dels att 19 kap. 5 § ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

5 §²

Rätt till ersättning av staten har den som lider skada på grund av ett tekniskt fel i fastighetsregistrets allmänna del eller i en anordning som är ansluten till registret hos Lantmäteriverket, *en inskrivningsmyndighet*, en lantmäterimyndighet eller en myndighet som avses i 4 kap. 34 a §.

Ersättningen *skall* efter skälighet sättas ned eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

En ägare eller rättighetshavare som drabbas av skada till följd av ett beslut om rättelse enligt 4 § tredje stycket, har rätt till ersättning av staten. Ersättning lämnas dock inte, om den skadelidande med hänsyn till felets art eller andra omständigheter hade bort inse att fel förekommit.

I fråga om ersättning som avses i denna paragraf äger 18 kap. 5 och 7 §§ jordabalken motsvarande tillämpning.

Rätt till ersättning av staten har den som lider skada på grund av ett tekniskt fel i fastighetsregistrets allmänna del eller i en anordning som är ansluten till registret hos Lantmäteriverket, *en lantmäterimyndighet* eller en myndighet som avses i 4 kap. 34 a §.

Ersättningen *ska* efter skälighet sättas ned eller helt falla bort, om den skadelidande har medverkat till skadan genom att utan skälig anledning låta bli att vidta åtgärder för att bevara sin rätt eller om den skadelidande på något annat sätt har medverkat till skadan genom eget vållande.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

¹ Lagen omtryckt 1992:1212.

² Senaste lydelse 2000:233.

8 Förslag till lag om ändring i lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter

Härigenom föreskrivs att 37 b, 38 och 39 §§ lagen (1984:404) om stämpelskatt vid inskrivningsmyndigheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

37 b §¹

Ett överklagande av en inskrivningsmyndighets beslut förfaller, om myndigheten själv efter omprövning enligt 37 a § ändrar beslutet så som klaganden begär.

Ändrar inskrivningsmyndigheten beslutet på annat sätt än klaganden begär, *skall* överklagandet anses omfatta det nya beslutet, om inte överklagandet *skall* avvisas enligt 24 § förvaltningslagen (1986:223) *eller* 38 § fjärde stycket lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Ändrar inskrivningsmyndigheten beslutet på annat sätt än klaganden begär, *ska* överklagandet anses omfatta det nya beslutet, om inte överklagandet *ska* avvisas enligt 24 § förvaltningslagen (1986:223).

38 §²

Beslut enligt denna lag av en inskrivningsmyndighet enligt 19 kap. 3 § jordabalken får överklagas hos hovrätten av den skattskyldige och av den myndighet som har förordnats till granskningsmyndighet enligt 41 §. Skrivelsen *skall* ges in till inskrivningsmyndigheten. Vid överklagande tillämpas i övrigt bestämmelserna i rättegångsbalken om överklagande av tingsrätts beslut, om inte annat följer av 39 §.

Ett beslut enligt denna lag av den inskrivningsmyndighet som avses i 19 kap. 3 § jordabalken får överklagas av den skattskyldige och av den myndighet som har förordnats till granskningsmyndighet enligt 41 §. *Beslutet* överklagas till den tingsrätt inom vars domkrets den fastighet som beslutet avser ligger. Skrivelsen *ska* ges in till inskrivningsmyndigheten. Vid överklagande tillämpas den klagotid som anges i 19 kap. 34 § jordabalken, om inte annat följer av 39 §. Vid handläggningen i övrigt av ett överklagande tillämpas lagen (1996:242) om domstolsärenden.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

Beslut om föreläggande enligt 28 § får inte överklagas.

¹ Senaste lydelse 2005:153.

² Senaste lydelse 2001:345.

39 §³

Ett beslut av *en inskrivningsmyndighet enligt 19 kap. 3 § jordabalken* som innefattar prövning av en fråga om fastställande av skatt, efterbeskattning eller återvinning får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, *skall* dennes skrivelse ha kommit in till *hovrätten* inom två månader från det att *delgivning som avses i 52 kap. 7 § rättegångsbalken* har skett. *Hovrätten skall* pröva frågan om motpartens överklagande har skett inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket *skall hovrätten*, om målet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

Ett beslut av *den inskrivningsmyndighet som avses i 19 kap. 3 § jordabalken* som innefattar prövning av en fråga om fastställande av skatt, efterbeskattning eller återvinning får överklagas inom tre år från dagen för beslutet. Har en part överklagat beslutet och vill även motparten överklaga, *ska* dennes skrivelse ha kommit in till *den tingsrätt inom vars domkrets den fastighet som beslutet avser ligger* inom två månader från det att *tingsrätten har delgett motparten ett föreläggande enligt 15 § lagen (1996:242) om domstolsärenden att svara på överklagandet*. *Tingsrätten ska* pröva frågan om motpartens överklagande har skett inom rätt tid.

Vid överklagande av ett beslut som avses i första stycket *ska tingsrätten*, om ärendet tas upp till prövning, alltid höra motparten.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till hovrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.
 2. Vid överklagande av ett beslut som har meddelats före ikraftträdandet ska äldre föreskrifter tillämpas.

³ Senaste lydelse 2005:153.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (1985:277) om vissa bulvanförhållanden

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1985:277) om vissa bulvanförhållanden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Om talan enligt 3 § avser egen-
dom som är av beskaffenhet att
kunna vara föremål för panträtt på
grund av inteckning, *skall* rätten
genast underrätta *vederbörande*
inskrivningsmyndighet om att
sådan talan har väckts. Inskriv-
ningsmyndigheten *skall* anteckna
detta i *inskrivningsboken eller*
inskrivningsregistret.

Rätten *skall* vidare underrätta
kronofogdemyndigheten när rät-
tens beslut om försäljning har
vunnit laga kraft.

Föreslagen lydelse

9 §

Om talan enligt 3 § avser egen-
dom som är av beskaffenhet att
kunna vara föremål för panträtt på
grund av inteckning, *ska* rätten
genast underrätta *inskrivnings-*
myndigheten om att sådan talan
har väckts. Inskrivningsmyndig-
heten *ska* anteckna detta i *fastig-*
hetsregistrets inskrivningsdel.

Rätten *ska* vidare underrätta
Kronofogdemyndigheten när rät-
tens beslut om försäljning har
vunnit laga kraft.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:31) om förvaltning av vissa samägda jordbruksfastigheter

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1989:31) om förvaltning av vissa samägda jordbruksfastigheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Delägarna i fastigheten *skall* utse en ställföreträdare. Valet av ställföreträdare *skall* för anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel anmälas skriftligen till inskrivningsmyndigheten *för det område där fastigheten ligger*. Anmälan *skall* vara undertecknad av ställföreträdaren och innehålla en försäkran av honom på heder och samvete att bestämmelserna i denna lag har iakttagits vid valet av ställföreträdare.

Om anmälan enligt första stycket inte har gjorts eller om den som anmälts som ställföreträdare har avlidit, *skall rätten* på den ort där fastigheten ligger efter anmälan av myndighet eller delägare förordna en ställföreträdare. Om en ställföreträdare begär det, *skall rätten* förordna en ny ställföreträdare i hans ställe. Innan en ställföreträdare förordnas *skall* delägarna ges tillfälle att yttra sig, om det är möjligt. När *rätten* har förordnat en ställföreträdare, *skall* detta anmälas till inskrivningsmyndigheten.

Delägarna kan när som helst utse en ny ställföreträdare i stället för en ställföreträdare som tidigare har anmälts eller förordnats. Därvid gäller första stycket.

Vid byte av ställföreträdare består den tidigare ställföreträdarens uppdrag till dess att den nye ställföreträdaren har antecknats i fastighetsregistrets inskrivningsdel.

Delägarna i fastigheten *ska* utse en ställföreträdare. Valet av ställföreträdare *ska* för anteckning i fastighetsregistrets inskrivningsdel anmälas skriftligen till inskrivningsmyndigheten. Anmälan *ska* vara undertecknad av ställföreträdaren och innehålla en försäkran av honom *eller henne* på heder och samvete att bestämmelserna i denna lag har iakttagits vid valet av ställföreträdare.

Om *en* anmälan enligt första stycket inte har gjorts eller om den som anmälts som ställföreträdare har avlidit, *ska tingsrätten* på den ort där fastigheten ligger efter anmälan av myndighet eller delägare förordna en ställföreträdare. Om en ställföreträdare begär det, *ska tingsrätten* förordna en ny ställföreträdare i hans *eller hennes* ställe. Innan en ställföreträdare förordnas *ska* delägarna ges tillfälle att yttra sig, om det är möjligt. När *tingsrätten* har förordnat en ställföreträdare, *ska* detta anmälas till inskrivningsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

¹ Senaste lydelse 2000:250.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:448) om pantbrevsregister

Härigenom föreskrivs att i 19 § lagen (1994:448) om pantbrevsregister¹ ordet ”inskrivningsmyndigheter” ska bytas ut mot ”inskrivningsmyndigheten”.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2008.

¹ Senaste lydelse av 19 § 2006:719.